

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (+370 5) 266 4201, faks. (+370 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 14 d. nutarimo Nr. 438 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo rezervinio fondo sudarymo ir valdymo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas), kuriuo siūloma pakeisti keičiamu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintus Valstybinio socialinio draudimo rezervinio fondo sudarymo ir valdymo nuostatus (toliau – Nuostatai).

Toliau lentelėje pateikta informacija apie Projektu teikiamus pasiūlymus ir jiems įgyvendinti svarbi informacija.

1. Projektu sprendžiama problema ir jos priežastys

Projekto rengimas inicijuotas ir Projektas parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pasiūlymus dėl Valstybinio socialinio draudimo rezervinio fondo (toliau – Rezervo fondas) valdymo tobulinimo. Pagrindinės Projekto rengimo priežastys:

1) Finansų ministerija investuoja Rezervo fondo lėšas vadovaudamasi Nuostatais, kurių 23.1 papunktyje nustatyta, kad investuojamų Rezervo fondo lėšų grynas pajamingumas (pajamingumas, įvertinus su investavimo veikla susijusias sąnaudas) turi būti ne mažesnis nei investavimo metu sąskaitoje Lietuvos banke esantiems lėšų likučiams taikoma palūkanų norma. Nuo 2023 m. gegužės 1 d. Lietuvos banke esantiems lėšų likučiams taikoma neužtikrinta vienos nakties rinkos palūkanų norma (€STR), sumažinta 20 bazinių punktų. 2025 m. balandžio 7 d. šis dydis buvo 2,214 % (2,414 % – 0,2 %). Dėl šio apribojimo Finansų ministerija negali nupirkti jokių investuoti tinkamų užsienio valstybių vyriausybių skolos vertybinių popierių, nes jų ilgalaikis fiksuotas pajamingumas pirkimo momentu yra mažesnis nei nurodytu būdu nustatyta palūkanų norma. Tai, kad skolos vertybinio popieriaus pajamingumas jo pirkimo momentu yra mažesnis nei Lietuvos banke esantiems Rezervo fondo lėšų likučiams taikoma palūkanų norma, nereiškia, kad šis pajamingumo skirtumas išliks visą investavimo laikotarpį. Europos centriniam bankui pradėjus mažinti bazinės palūkanų normas, sumažės ir €STR. Tuo tarpu valstybės vyriausybės skolos vertybiniai popieriai užtikrins tokio paties pajamingumo pinigų srautus iki pat jų išpirkimo dienos. Taip pat manytina, kad lyginti investicijų, turinčių fiksuotus ilgalaikius pinigų srautus, ilgalaikį pajamingumą su trumpalaikę, kiekvieną dieną iš naujo nustatoma, palūkanų norma ir tuo remiantis priimti investavimo sprendimus nėra tikslu ir ekonomiškai pagrįsta. Teisingiausia būtų lyginti panašios trukmės investicijų pajamingumą. Tokiu būdu abiem atvejais būtų įvertinamas viso investavimo laikotarpio pajamingumas.

2) Laikinais laisvų lėšų investavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2023 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-180 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo įgyvendinimo“, atsisakyta nuostatos dėl apribojimų priešlaikinio grąžinimo galimybės neturintiems (neatsaukiamiems) terminuotiesiems indėliams, t. y. tokių

indėlių suma limituose nedvigubinama, nes, ją padvigubinus, nebūtų suvaldyta likvidumo rizika, tik papildomai sumažėtų sandorio šalies limitas ne pagal kredito rodiklius. Tuo tarpu Nuostatų 20 punkte nustatyta, kad, skaičiuojant nustatytus Rezervo fondo lėšų investavimo į terminuotuosius indėlius limitus, vis dar laikoma, kad priešlaikinio grąžinimo galimybės neturinčio (neatsaukiamo) terminuotojo indėlio suma yra dvigubai didesnė. Tai apsunkina investavimo nurodytu būdu galimybes.

3) Nuostatų 25 punkto nuostata, pagal kurią Finansų ministerija Rezervo fondo lėšas investuoja per protingą laikotarpį, kuris pirmaisiais Rezervo fondo lėšų investavimo metais negali viršyti 12 mėnesių, o vėlesniais metais – 6 mėnesių, neatsižvelgiama į valstybės išde atidarytose sąskaitose laikomoms lėšoms taikomas palūkanas, kurioms esant teigiamoms, sprendimai dėl lėšų investavimo galėtų būti priimami lanksčiau.

4) Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatyme nustatyta, kad pinigų fondų lėšos laikomos valstybės išde atidarytose sąskaitose, todėl dalis Nuostatuose vartojamų formuluočių tikslintinos („sąskaita Lietuvos banke“ keistina į „valstybės išde atidaryta sąskaita“).

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė (siūlomas problemos sprendimas)

Projekto tikslas – sudaryti palankias, ekonomiškai naudingas ir teisingas Rezervo fondo valdymo sąlygas.

Projektu siūlomi šie Nuostatų pakeitimai:

1) Pripažinti netekusiu galios Nuostatų 20 punktą.

Atsižvelgiant į tai, kad, padvigubinus investuojamų lėšų sumą, skaičiuojant investavimo limitus priešlaikinio grąžinimo galimybės neturinčio (neatsaukiamo) terminuotojo indėlio atveju, nebūtų suvaldyta likvidumo rizika, tik papildomai sumažėtų sandorio šalies limitas ne pagal kredito rodiklius, siūloma naikinti atitinkamus Nuostatų 20 punkte įtvirtintus apribojimus, pagal kuriuos šiuo metu skaičiuojant investavimo limitus laikoma, kad priešlaikinio grąžinimo galimybės neturinčio (neatsaukiamo) terminuotojo indėlio suma yra dvigubai didesnė. Iš esmės analogiško apribojimo taip pat atsisakyta Laikinais laisvų lėšų investavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2023 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-180 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo įgyvendinimo“.

2) Patikslinti Nuostatų 23.1 papunktį.

Atsižvelgiant į esamą situaciją finansų rinkoje ir Europos centrinio banko prognozes dėl bazinių palūkanų normų mažinimo, Projektu siūloma nustatyti, kad investuojamų Rezervo fondo lėšų pajamingumas, įvertinus su investavimo veikla susijusias sąnaudas, priklausomai nuo investavimo būdo, turi būti lyginamas su atitinkamos trukmės Europos tarpbankinės rinkos palūkanų norma, Vokietijos Federacinės Respublikos Vyriausybės skolos vertybinių popierių ar pinigų rinkos priemonių pajamingumu – tai užtikrintų palankesnes galimybes jau dabar investuoti į valstybių vyriausybių skolos vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones. Taip būtų galima užsitikrinti fiksuotus pinigų srautus ilgiems periodams, kol bazinės palūkanų normos yra aukštos, taip pat iš dalies apsisaugoti nuo prognozuojamo palūkanų mažėjimo. Šiuo metu galiojančiame Nuostatų 23.1 papunktyje nurodytas apribojimas dėl lyginamojo rodiklio (sąskaitoje Lietuvos banke esantiems lėšų likučiams taikomos palūkanų normos) apsunkina investavimo galimybes.

3) Patikslinti Nuostatų 23.3 ir 23.4 papunkčius.

Atsižvelgiant į esamą situaciją finansų rinkoje ir į tai, kad pagrindiniai Rezervo fondo turto investavimo kriterijai, vadovaujantis Valstybės išdo įstatymo 11 straipsnio 3 dalimi, yra investuotų lėšų saugumas, likvidumas ir metinis pelningumas (įvertinus investicinės veiklos sąnaudas), iš kurių pagal Rezervo fondo pobūdį prioritetiniai yra saugumas ir likvidumas, o tik paskui metinis pelningumas, Projektu keičiami skolos vertybinių popierių išpirkimo terminų apribojimai (ilgiausias skolos vertybinio popieriaus išpirkimo terminas trumpinamas nuo 7 iki 5 metų, o Nuostatų 6.1–6.2 papunkčiuose nurodytų skolų vertybinių popierių išpirkimo terminas – nuo 4–7 iki 3–5 metų).

<p>4) Patikslinti Nuostatų 4, 22, 25 punktus ir 23.4, 29.3 papunkčius: atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatyme nustatyta, kad Rezervo fondo lėšos laikomos valstybės išdo atidarytose sąskaitose, šiuose punktuose ir papunkčiuose vartojamą terminą „sąskaita Lietuvos banke“ pakeisti į „valstybės išdo atidarytos sąskaitos“.</p> <p>5) Pripažinti netekusiu galios Nuostatų 24 punktą, nes jis yra perteklinis (Nuostatuose nurodyti Rezervo fondo lėšų investavimo apribojimai taikomi pagal šiuos apribojimus įtvirtinančias nuostatas), be to, Rezervo fondo lėšų laikymas dabartinėse Lietuvos banko ir valstybės išdo pagrindinėje sąskaitoje nėra laikomas investavimu.</p> <p>6) Patikslinti Nuostatų 25 punktą, jame nustatant, kad į Rezervo fondo sąskaitą pervestas lėšas Finansų ministerija investuoja per protingą laikotarpį, kuris yra ne ilgesnis nei 6 mėnesiai, jei valstybės išdo atidarytose sąskaitose laikomoms Rezervo fondo lėšoms taikomos neigiamos palūkanos. Priklausomai nuo situacijos finansų rinkose, kai palūkanos gali būti teigiamos arba neigiamos, gali būti priimami skirtingi investavimo sprendimai. Jei už lėšų likutį valstybės išdo atidarytose sąskaitose mokamos teigiamos palūkanos ir jei nėra tinkamų investavimo alternatyvų, nėra poreikio skubėti investuoti. Jei palūkanos yra neigiamos, atsiranda poreikis greičiau investuoti turimas laisvas lėšas. Šis pakeitimas suteiktų Finansų ministerijai lankstumo priimant sprendimus dėl Rezervo fondo lėšų investavimo.</p>
3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas
Projektu teikiams pasiūlymams įgyvendinti naujo jų įgyvendinimo mechanizmo kurti nereikės. Priėmus nutarimą, jo nuostatos bus įgyvendinamos naudojant esamą mechanizmą.
4. Pasiūlymų įgyvendinimo kaštai (lėšų poreikis einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais bei jo finansavimo šaltinis)
Projektu teikiams pasiūlymams įgyvendinti papildomų Lietuvos Respublikos valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.
5. Laukiamas rezultatas ir nauda bei juos patirsiantys subjektai ir asmenų grupės
Priėmus Projektą, laukiama šių teigiamų rezultatų: Projektu siūlomais pakeitimais bus prisidėta prie optimalių Rezervo fondo lėšų investavimo sąlygų sudarymo, užtikrinant geresnę investicinę grąžą, bei piniginių išteklių, reikalingų Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatyme, Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme, Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme, Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatyme nurodytoms valstybinio socialinio draudimo išmokoms mokėti, kai Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžete nepakanka atitinkamos valstybinio socialinio draudimo rūšies pajamų, kaupimo.
6. Rodikliai, pagal kuriuos bus stebimas sprendimo įgyvendinimas
Konkrečių rodiklių, kurie bus stebimi (tikslus rodiklio pavadinimas, rodiklio nustatymo data ir vertė bei siekiamas rodiklio pokytis konkrečiais metais), nustatyti nėra galimybės, nes laikinai laisvų Rezervo fondo lėšų investavimas priklauso nuo situacijos finansų rinkose, kuri nuolat kinta, investuotinų lėšų sumų, trukmės ir pasirenkamų investavimo priemonių. Pažymėtina tai, kad laikinai laisvos Rezervo fondo lėšos investuojamos siekiant jas efektyviai valdyti, tačiau tai daroma laikantis pagrindinių investavimo principų – investuotų lėšų saugumo ir likvidumo.
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas
Projektu neįgyvendinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos.
8. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas
Projektu neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

¹ Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

9. Notifikavimas² Europos Komisijai	
Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.	
10. Pranešimas³ Europos Komisijai dėl paslaugų teikimo laisvės	
Pranešimas dėl Projekto Europos Komisijai nėra teiktinas.	
11. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas	
Atliktas ir, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos ⁴ 36 punktu, pateiktas kaip apibendrinta informacija šiame teikime.	
12. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios	
Pritarus Projektu teikiama pasiūlymams, kitų teisės aktų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.	
13. Informacija apie sąvokų ir jas apibrėžiančių terminų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka	
Projektu nekeičiamos galiojančios sąvokos ir (ar) jų apibrėžtys ir nesiūloma apibrėžti naujų.	
14. Konsultavimasis su visuomene	
Projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS), kur suinteresuotos institucijos ir visuomenė gali pateikti pastabas ir pasiūlymus. Kitų konsultavimosi su visuomene būdų nenumatoma.	
15. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir visuomene	
15.1. Derinimo būdas	Projektas paskelbtas TAIS.
15.2. Suinteresuotos institucijos ir suinteresuoti asmenys, pateikę pastabų ir pasiūlymų	Projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos bankui, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybai.
15.3. Derinimo rezultatai	☐ Projektas suderintas be pastabų. ☒ Projektas patikslintas pagal suinteresuotų institucijų pastabas ir pasiūlymus. ☐ Dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, atsižvelgta iš dalies ir jų nepavyko suderinti darbo tvarka, teikiama derinimo pažyma.
15.4. Apibendrinti derinimo rezultatai	Projektas patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pastabas. Finansų ministerija, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei Lietuvos bankas (informavo darbo tvarka) pastabų dėl Projekto neturėjo. Valstybinio socialinio draudimo fondo taryba išvados dėl Projekto nepateikė. Visuomenės pastabų ir pasiūlymų dėl Projekto negauta.
16. Projekto iniciatorius	
Ministerija.	
17. Projekto rengėjai	

² Pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

³ Pagal Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“, reikalavimus.

⁴ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.

Ministerijos Socialinio draudimo grupės patarėja Brigita Rudokienė, tel. +370 685 34 975, el. p. brigita.rudokiene@socmin.lt.
---

18. Kita, Ministerijos nuomone, reikalinga informacija

Nėra.

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 2 lapai.
2. Projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
3. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.
4. Suinteresuotų institucijų išvados, 5 lapai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Inga Ruginienė